

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.), że B. O. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 46098,89 zł, w tym:

1. z tytułu:

składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od maja 2008 roku do grudnia 2011 roku w kwocie – 13594,41 zł

odsetek za zwłokę - 9052 zł

kosztów upomnienia – 81,20 zł

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł;

2. z tytułu:

składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od czerwca 2008 roku do grudnia 2011 roku w kwocie – 12854,53 zł

odsetek za zwłokę - 8565 zł

kosztów upomnienia - 116 zł;

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł

3. z tytułu:

składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od maja 2008 roku do grudnia 2011 roku w kwocie – 1049,55 zł

odsetek za zwłokę - 705 zł

kosztów upomnienia: 81,20 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ZUS wskazał, że odsetki będą naliczane nadal do dnia zapłaty, włącznie z tym dniem, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja Podatkowa.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że B. O. jako płatnik składek nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy systemowej

- obliczania składek, potrącania ich z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy. Organ rentowy działając na podstawie

art. 83 ust. powołanej ustawy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy ora FGŚP. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, że brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje

przymusowe ściąganie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowe zestawienie należności w rozbiciu na poszczególne lata i miesiące.

/decyzja wraz z załącznikiem - k. 12 -14 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 17 sierpnia 2016 roku złożyła płatnik składek - podnosząc że organ rentowy rozłożył sporne należności na raty. Załączyła dowody wpłat poszczególnych rat.

/odwołanie - k. 2/

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) zmienił decyzję z dnia 14 lipca 2016 r, i ustalił, że B. O. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień podania o rozłożenie należności na raty wynosi łącznie 45199,89 zł, w tym:

1. z tytułu:

składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od maja 2008 roku do lutego 2009, od sierpnia 2009 do marca 2010, od lipca 2010 do sierpnia 2010, od grudnia 2010 do grudnia 2011 r w kwocie – 13594,41 zł

odsetek za zwłokę - 8604 zł

kosztów upomnienia – 81,20 zł

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł;

2. z tytułu:

składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od czerwca 2008 roku do grudnia 2011 roku w kwocie – 12854,53 zł

odsetek za zwłokę - 8146 zł

kosztów upomnienia - 116 zł;

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł

3. z tytułu:

składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od maja 2008 do lutego 2009, od sierpnia 2009 do marca 2010, od grudnia 2010 do grudnia 2011 roku w kwocie – 1049,55 zł

odsetek za zwłokę - 673 zł

kosztów upomnienia: 81,20 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł

Jednocześnie na podstawie art. 29 ust. 2 ww. ustawy ZUS wskazał, że odsetki zostały naliczone do dnia złożenia podania o rozłożenie należności na raty. Odsetki liczone są na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja Podatkowa.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że została zawarta umowa o rozłożenie należności na raty, zatem należało ustalić kwotę odsetek na dzień złożenia wniosku o raty. W tym zakresie poprzednia decyzja uległa zmianie.

/decyzja wraz z załącznikiem - k. 12 -14 akt ZUS/

W odpowiedzi na odwołanie, złożonej w dniu 8 września 2016 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji, zmienionej kolejną decyzją.

/odpowiedź na odwołanie - k. 11 /

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2017 roku pełnomocnik organu rentowego wniosła o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego liczonych od wartości przedmiotu sporu.

/e-protokół z dnia 24 lutego 2017 roku - 00:01:35/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. O. podlegała ubezpieczeniom społecznym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

/bezsporne/

B. O. jako płatnik składek była zobowiązana do obliczania, potrącania z dochodów, rozliczania i opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy oraz FGŚP .

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawczyni nie opłaciła należnych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i FGŚP za okresy określone w zaskarżonej decyzji, zmienionej decyzją z dnia 25 sierpnia 2016 r.

/okoliczności bezsporne/

Ubezpieczona w dniu 13 kwietnia 2016 roku zawarła z organem rentowym umowę o rozłożenie należności z tytułu składek na raty.

/okoliczność bezsporna/

Zadłużenie wnioskodawczyni z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz na FP i FGŚP wyniosło łącznie na dzień podania o rozłożenie na raty - 45199,89 zł.

/decyzja wraz z załącznikiem - k. 16 -18 akt ZUS/

Tak ustalony stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Wnioskodawczyni nie kwestionowała, że nie opłacała należności z tytułu składek w spornym okresie oraz zasadniczo nie kwestionowała wysokości zaległych składek ani odsetek za zwłokę. Jej zastrzeżenia dotyczyły kwestii wydania decyzji w związku z zawartą umową ratalną. Wnioskodawczyni w toku postępowania nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na podstawie art. 13 ust. 4 powołanej ustawy osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Artykuł 11 ust 2 ustawy stanowi zaś, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi prowadzące pozarolniczą działalność (w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5).

Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793, ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Jak stanowi zaś art. 32 powołanej wcześniej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy systemowej płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Z powyższego wynika, że wnioskodawczyni jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą jest zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i FGŚP.

W rozpoznawanej sprawie jest zaś bezspornym, że wnioskodawczyni nie dopełniła obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i FGŚP w spornym okresie, w związku z czym

powstało zadłużenie względem organu rentowego w wysokości określonej zaskarżoną decyzją, obejmujące również odsetki za zwłokę i koszty upomnienia.

Wnioskodawczyni nie kwestionowała istnienia swojego zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek ani jego wysokości. Nie podnosiła zarzutów wobec dokonanego przez ZUS wyliczenia należności głównej oraz odsetek. Nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych. Wnioskodawczyni była pouczone o możliwości zgłaszania wniosków dowodowych. /zarządzenie z dnia 15.09.16 – k. 14 w zw. z k. 21 w zw. z k. 23/

Organ rentowy stosownie do treści art.83 ust.1 punkt 1 ww. ustawy, miał prawo wydać decyzję w zakresie ustalenia wysokości zaległości, która w swojej treści jedynie określa należności ubezpieczonego z tytułu nieopłaconych składek, po uwzględnieniu dokonanych już wpłat, zgodnie z uormowaniami zawartymi w układzie ratalnym. Organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję w celu określenia zadłużenia do ewentualnego przyszłego ustanowienia zabezpieczenia należności, nie naruszył układu ratalnego zawartego z ubezpieczoną. Zawarcie umowy ratalnej nie wyklucza bowiem ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego, albo zastawu. Ustanowienie zabezpieczenia należności nie stanowi również egzekucji roszczenia. Ubezpieczona do czasu uregulowania zobowiązania pozostaje dłużnikiem wobec organu rentowego. Tak też jest tytułowana w umowie ratalnej. Zaległość na koncie z tytułu nieopłaconych składek nadal występuje i może podlegać zabezpieczeniu.

Reasumując, nie można uznać, iż zaskarżona decyzja jest bezzasadna, bowiem nie jest kwestionowane ani istnienie zaległości składkowych, ani ich wysokość i Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Na marginesie należy wskazać, iż cel jakim kierował się organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję ma charakter tylko asekuracyjny, bowiem Zakład dysponuje umową ratalną, którą ubezpieczona wykonuje oraz gwarancją (wynikającą z umowy), iż w przypadku niedochowania warunków tego układu cała należność jest natychmiast wymagalna.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd miał na względzie, że wnioskodawczyni przegrała sprawę w całości. Dyspozycja art. 98 § 1 k.p.c. wskazuje, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Jednocześnie art. 102 k.p.c. stanowi, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie zaszyły tego rodzaju okoliczności.

Zastosowanie przez Sąd art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 14.01.1974 r., sygn. akt II CZ 223/73). Należy także podkreślić, iż „art. 102 kpc nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można jej było przypisać jakąkolwiek inną postać winy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07.01.1982 r., sygn. akt CZ 191/81).

Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Ocena czy taka okoliczność ma miejsce na gruncie konkretnej sprawy pozostawiona została sądowi orzekającemu w sprawie, który musi mieć na uwadze całokształt okoliczności sprawy. Przepis art. 102 k.p.c. pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową nawet, jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współzycia

społecznego. Należy jednocześnie zauważyć, że sam stan majątkowy strony czy też jej trudna sytuacja finansowa nie stanowią okoliczności wyłącznie decydującej o zwolnieniu od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi./tak SA w wyroku z dnia 18 listopada 2015 r. ,III APa 10/15 /.

Odstąpienie od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c., stanowi uprawnienie, nie zaś obowiązek sądu i wymaga ustalenia, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", co ustawodawca pozostawił swobodnej ocenie sądu./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 16 grudnia 2015 r. ,I ACa 1602/14/.

Trzeba mieć na względzie to, że wnioskodawczyni mogła być subiektywnie przekonana o zasadności swojego roszczenia, bowiem dysponowała systemem ratalnym, nadto biorąc pod uwagę, że ubezpieczona jest dłużnikiem organu rentowego, zobowiązanym do uiszczenia znacznych kwot - należy dać pierwszeństwo możliwości zaspokojenia należności publiczno – prawnych. Podnieść też trzeba, że zawarła układ ratalny, zatem czyni starania by dług uregulować. Sąd uznał więc, że obciążanie wnioskodawczyni kosztami procesu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd postanowił zatem nie obciążać ubezpieczonej kosztami procesu w niniejszej sprawie, orzekając jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.